

Cvičenie 3

■ Doplňte *i* (*í*), *y* (*ý*).

Za zakladateľa vedeckej f__z__ky sa považuje taliansk__ hvezdár Galileo Galilei. Angličan Isaac Newton, znamenit__ pozorovateľ, exper__mentátor a un__verzálny vedec, sa preslávil najmä svojím zákonom o zemskej grav__tácii. Moderná chémia vznikla v 18. storočí, keď európsk__ vedci objav__li chem__cké prvky a zistili, ako treba robiť chem__ckú anal__zu a s__ntézu. Francúzsk__ f__ziológ Claude Bernard bol zakladateľom exper__mentálneho lekárstva a zistil, že pečeň produkuje cukor. Francúzskej národnosti bol aj chem__k a b__ológ Louis Pasteur, ktor__ objav__l nielen m__krób__, ale aj očkovanie proti besnote. Pasteur významne prispel aj k rozvoju ch__urgie v__nálezom ant__sept__ck__ch látok, ktoré zabráňujú vnikaniu choroboplodn__ch zárodkov do organ__zmu. Anglick__ chem__k a f__z__k Michael Faraday urobil významné objav__ v oblasti elektromagnet__zmu a elektrol__z__. Na prelome 19. a 20. storočia rakúsk__ neurológ a ps__chiater Sigmund Freud v__pracoval metódu sebapoznania, tzv. ps__choanal__z__. 19. storočie nebolo iba obdob__m r__chleho vedeckého pokroku, v Európe sa v tomto čase obnov__l__aj individuálne a kolekt__vne športy, ktoré boli dôležitou súčasťou ant__ckej kultúry a v stredoveku čiastočne zanikl__. Športové hnutie t__chto čias bolo korunované obnoven__m ol__mp__jsk__ch hier roku 1896 v Aténach.

Diktát 1

Gréci boli prvými európskymi učencami a filozofmi. Boli aj znamenitými matematikmi. Doteraz sa európske deti v školách učia Euklidovu a Pytagorovu vetu a aj slávny Archimedov zákon. Keď sa v Európe rozšírilo kresťanstvo, ponúklo síce ľuďom vieru v Boha, ale nikdy celkom nezabudlo na grécke lekcie múdrosti, na význam rozumu a kritického ducha.

Gréci boli presvedčení, že človek má nielen rozvíjať svoje myslenie, ale má pestovať aj svoje telo. Práve starí Gréci vymysleli olympijské hry, ktoré boli na konci 19. storočia obnovené, takže dnes môžu medzi sebou súťažiť najlepší športovci z celého sveta.

Gréci sa vyznačovali aj vyvinutým zmyslom pre krásu a harmóniu. Grécke chrámy sa stali vzorom pre mnohých architektov ďalších storočí.

Grécke dedičstvo a svoj nový civilizačný prínos širili Rimania. Rimania – podobne ako Gréci – si uctievali viacerých bohov. Ich náboženstvo spočívalo predovšetkým v dodržiavaní rozličných rituálov. V 1. storočí nášho letopočtu sa však začalo šíriť nové náboženstvo, kresťanstvo. Tristo rokov boli kresťania kruto prenasledovaní, ale v 4. storočí sa situácia zmenila a kresťanstvo sa stalo oficiálnym náboženstvom Rímskej ríše.

Diktát 2

Znalosť jazyka môže byť aktívna alebo pasívna. Naučiť sa niekoľko cudzích jazykov tak, aby sme nimi dokázali plynule hovoriť a bez problémov komunikovať, nie je jednoduché. Dnes už existuje viacero progresívnych metód na efektívne osvojovanie si cudzích jazykov. Najviac sa rozšírila intenzívna metóda, pri ktorej sa zanedbáva systém jazyka na úkor živej reči. Táto metóda je kombinovaná s takzvanou frekvenčnou metódou. Frekvenčná metóda sa opiera o výsledky frekvenčnej štatistiky. V každej reči je lexikálne minimum, pozostávajúce z približne 600–1 000 slov. Do lexikálneho minima nepatria medzinárodné slová, tzv. internacionalizmy. Tieto slová sa netreba učiť, pretože ich obsah sa takmer na sto percent kryje vo všetkých jazykoch. Treba sa ich naučiť iba vyslovovať. Sú to napríklad také slová ako existovať, cyklus, balada, týfus, simulant, bicykel, symbolizmus, impresionizmus, hystéria, rizoto, kybernetika, histológia a mnoho tisíc ďalších.